

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

25. An Sacerdos, qui elcemosynam accipit pro dicendis Missis, possit
postea à per allos satisfacere mineri pitantia sine peccato, & onere
restitutionis? Ex p. 2. tr. 14. res. 10. p. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

cepit. Neque dicas, possessorem bonæ fidei teneri de eo, quo factus fuit, ditior, postquam devenit in malam fidem; quia iste Sacerdos in nullo fuit factus ditior, si quidem illa stipendia respondent labori, & occupationi in celebrando, præterquam quod illa regula non habet locum in onerosis, neque Sacerdos censetur factus ditior, ita quod ea regula hinc nulla ratione locum habet. Hucusque Bordonus.

2. Sed nouissimè aduersus illum insurgit Raphaël Auerfa de sacram. Euchar. g. 1. sect. 17. affirmatiuam sententiam docens, quia licet in tali casu Sacerdos sic celebrans non teneatur ratione iniustæ acceptationis, tamen adhuc tenebitur ratione rei acceptæ. Sicut quodcumque quis bona fide accepit rem, quam putauit suam, vel putauit iusto titulo acquirere; si postea deprehendit, rem non fuisse suam, aut non iusto titulo acquisitam, tenetur utique restituere, seu satisfacere. Debet ergo ille Sacerdos, cognita veritate, vel aliam Missam celebrare, & applicare, vel stipendium restituere. Intelligitur tamen, dummodò possit: alioqui si per impotentiam excusatur, ex hoc alio capite cessat interim obligatio.

3. Nota tamen hic etiam Bordonum ubi sup. q. 18. num. 28. docere quod etiam in casu prohibito per sacram Congregationem, non foret peccatum mortale, sed tantum veniale, & absque obligatione restitutionis, retinere sibi partem stipendij; quia nec verba prohibitiua huius rei sunt ita graua, nec materia adeo grauis, & hoc non intelligit solum in vna, aut paucis Missis, sed absolute absque limitatione. Quod tamen non est facile admittendum, quinimò si quis recipit ab aliquo integra stipendia pro magno Missarum numero, & decipiat alterum Sacerdotem, dicendo se non accepisse nisi dimidiata, eumque hoc dolo inducat ad ea acceptanda, grauius delinquet, & ad restitutionem obligabitur. Si tamen patefacta veritate, cum inducat, vel sciens, & volens consentiat; potest quidem excusari, nec circa hoc extat difficultas. Et hæc omnia etiam contra Bordonum aduertit Auerfa loc. cit.

pendia, sic ordinatum, atque receptum, vt aliqua pars illorum remaneat penes ipsos.

3. Tertia opinio, cui tanquam probabiliori adharebam olim, est Gabrielis Vasquez in 3. p. tom. 3. disp. 23. c. 4. n. 30. Naldi in summ. ver. Missa, n. 4. Homoboni de exam. Eccles. part. 1. tract. 8. c. 14. g. 13. Fraxinelli de oblig. Sacerd. sect. 3. pr. anor. 5. §. 4. n. 1. Emanuelis Sà ver. Missa, n. 45. & aliorum, qui docent opinionem affirmatiuam, etiam quoad omnes Sacerdotes, siue sint Curati, siue non, duabus tamen concurrentibus conditionibus.

4. Prima est, vt talia stipendia ipsi dentur Sacerdoti pro Missis ab eo celebrandis, vt sic ipse Sacerdos dominium dictorum stipendiorum acquirat, & non sit simplex dispensator, vt Missarum dicendarum curator. Secunda est, vt eam partem stipendij pinguioris alteri Sacerdoti præbeat, quæ sit iustum stipendium, lege, aut consuetudine præfixum. Quibus suppositis, hæc sententia probatur, quia Sacerdos dominium accepti pinguioris stipendij, acquiritur cum obligatione dicendi Missas pro alio: ergo, vt dominus, dato iusto stipendio, per alium Sacerdotem obligationem adimplendo, nullam iniustitiam committit. Confirmatur, nam Sacerdos, qui ex dato sibi pingui stipendio, mercedem iusti stipendij, pro Missa dicenda dat alteri, nulli infert iniuriam: non quidem alteri Sacerdoti celebraturo, quia datur ei iustum stipendium, neque illi pro quo celebranda est Missa, quia pro eo Missa offertur eiusdem valoris ex iusto stipendio, ac si ex pinguiori diceretur. Ergo licite eam partem, iustum stipendium excedentem sibi retinet.

Sup. hoc dispensatore late infra in Ref. 27. & Vide supra ad medium §. 1. huius Refol. vers. dummodo ipse.

5. Sed dices, licitum hoc etiam videtur illi Sacerdoti, qui stipendium accepit, vt curaret Missas dicere, nam etiam talis dispensator Missarum dat Sacerdotibus celebraturis iustum stipendium; ergo nulla eis infertur iniuria, & iniustitia. Respondeo, negando consequentiam, infertur enim illis iniuria, non quia illis non tribuitur iustum stipendium, sed quia totum stipendium, quod ex voluntate donantis ad ipsos pertinebat, minimè datur. Ita olim circa præsentem questionem sentiebam.

6. Sed modò sacra Congregatio in §. 5. contrarium determinat, sic enim ait sacra Congregatio, omne damnabile lucrum ab Ecclesia remouere volens, prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa elemosyna, ne eandem Missam alteri, parte eiusdem elemosynæ sibi retenta, celebrandam committat. Vltra DD. citatos alios inuenies hanc questionem tractantes, qui sunt Riccius in praxi, p. 2. resol. 363. n. 1. & 2. Naldus ver. Missa, n. 20. Iodet de la Cruz in direct. consil. 1. 2. q. 1. dub. concl. 1. Cenedus in 99. Canonis, g. 27. per totam. Iterum Riccius part. 3. resol. 309. per totam, n. 30. Valerus in differ. vtriusque fori, ver. Missa, differ. 1. per totam. Rodriq. in sum. tom. 4. c. 5. n. 2. Filiucius tom. 1. tract. 5. cap. 6. n. 186. Moltesius in sum. tom. 1. tr. 3. c. 16. n. 20. Vega in sum. tom. 2. c. 41. cas. 3. Hieron Llamas in 3. p. Memodi, c. 13. §. 18. Gutierrez lib. 1. can. g. c. 29. num. 32. Zanardus in direct. Theol. p. 1. tract. de Eucharisti. c. 13. n. 7. Syluius in 3. p. g. 83. art. 1. quaritur 17. in fin. & alij.

RESOL. XXV.

An Sacerdos, qui elemosynam accipit pro dicenda Missis, possit postea per alios satisfacere minori pietatis sine peccato, & onere restitutionis. Ex part. 2. tr. 14. Refol. 10.

§. 1. Tres præcipuas inuenio in hac materia DD. opiniones. Prima est Dominici Soto lib. 1. de iust. g. 3. art. 1. Rodriq. in summ. tom. 1. c. 243. n. 12. Suarez in 3. p. g. 83. art. 6. disp. 86. sect. 3. vers. hac verò occasione, & aliorum assentientium, Sacerdotem licite id facere, nec ad aliquam restitutionem teneri; dummodo ipse sit Curatus, aut eius populi curam habens: nam cum talis Sacerdos, vt supponitur, iustum stipendium aliis concedat, nulli facit iniuriam, si ipse pro cura, onere, & sollicitudine reliquum sibi retinet.

2. Secunda opinio est Vigerij apud Bartholomæum ab Angelis in exam. ordin. dial. 1. §. 510. Petri de Ledesma in sum. tom. 1. de sacram. Eucharisti. cap. 18. concl. 13. qui citat Nauarr. Cordub. & Maiorem, Anton. Fernand. in Exam. Theol. mor. p. 3. c. 5. §. 9. n. 6. Petri de Aragon. in 2. 2. g. 85. art. 5. dub. ult. Lucij Ortiz, in sum. c. 16. n. 76. & aliorum assentientium, omnes Sacerdotes, tam habentes, quam non habentes curam animarum, non posse aliis minora stipendia dare, & sibi aliquid retinere. Limitant tamen hanc sententiam, nisi ex lege, vel consuetudine, vel ex voluntate, saltem tacita commendantium, dantiumque maiora sti-

RESOL. XXVI.

An post Decreta Urbani VIII. possit quis sine peccato celebrare per tertium retinendo sibi partem stipendij? Et quid si retenta fuerit maior pars stipendij? Ex p. o. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 10.

§. 1. Affirmatiuam sententiam tenet nouissimè Franciscus Bordonus in Consiliis Regularium

Sup. hoc in Ref. 27. & Vide supra ad medium §. 1. huius Refol. vers. dummodo ipse.